Արմավիրի մարզի «Մերձավանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ

Հաստատում եմ

Տնօրեն՝ Զ.Ստեփանյան

Թեմատիկ պլանավորում

2023-2024 ուստարի

Տարեկան

Առարկան Երաժշտություն

Դասարան V

Ժամաքանակ 34

Ուսուցիչ [illegible]

Դահպանված է ուսպլանով նախատեսված ժամաքանակը

Փոխտնօրեն՝ Ս.Հարությունյան

Համապատասխանում է պետական չափորոշչին և ծրագրին

Մ/մ նախագահ՝ Վ.Սարգսյան

Երաժշտություն

Թեմատիկ պլանավորում

Digitally signed by STEPANYAN ZARUHI 5005770120 Date: 2023.09.22

Տարեկան 34 ժամ , շաբաթական 1 ժամ

Դաս	Էջ			
	5-6	**Թեմա 1**	**Երաժշտո ւթյ ան և արվեստի մյուս տեսակնե- րի փոխառնչությո ւնները : Գեղարվեստակ ան կերպար** ***Նպատ ա կը*** ՝ Ծա նոթութ յուն ա րվեստի տեսա կ - ներին. գրա կա նություն, երա ժշտություն, կեր- պ ա րվեստ, պ ա րա րվեստ, դրա նց փոխա ռնչ ու- թյուններին (փոխա դա րձ կա պ երին), փոխա ռնչու- թյուններից ստեղծվա ծ ժա նրերին, նա և գեղա ր- վեստա կա ն կերպ ա րին, որն ա րվեստի ստեղծա - գործություններում բովա նդա կությա ն ընկա լման կա րևորա գույն բա ղա դրիչն է:	**16ժ.**
		Ենթաթեմա 1	***Երաժշտություն և գրականություն***	**7ժ.**
1	***7-9***		Գրա կա նությունը որպ ես ա րվեստի տեսա կ: Երգի ուսուցում «Աշուն» (խոսք՝ Հ. Հա յրա պ ետ-յանի, երաժշտ.՝ Գեղարիկի): Նոտագրություն՝ հայկա կա ն ժողովրդա կա ն երգ «Լե՜, լե՜, լե՜, ձին փախել է»:	**1ժ.**
2-3	***10-12***		Ծրա գրա յին երա ժշտություն: Ունկնդրում՝ Պ. Չա յկովսկի, «Սեպ տեմբեր: Որս» մա նրա նվա գը «Տա րվա եղա նա կներ» դա շնա - մուրային շարքից: Երգի ուսուցում՝ «Ձոն դպ րոցին» (խոսք՝ Հ. Մա - թևոսյա նի, երա ժշտ՝. Ա. Կա րա պ ետյա նի):	**2ժ.**
4	13-16		Խմբերգ: Ք.Կա րա -Մուրզա յի ստեղծա գործա կ ա ն դիմա - նկարը: Ունկնդրում՝ հա յկա կա ն ժողովրդա կա ն երգ «Լեպհո՜, լե՜, լե՜», մշակումը՝ Ք. Կարա-Մուր- զայի (քառաձայն): Երգի ուսուցում՝ հայկա կա ն ժողովրդա կա ն երգ «Լեպհո՜, լե՜, լե՜», մշակումը՝ Ք. Կարա-Մուր- զայի (երկձայն):	**1ժ.**

5	16-19		Ռոմանս: Ռ.Մելիքյա նի ստեղծա գործա կա ն դիմա նկա րը: Երգի ուսուցում՝ «Վարդը» (խոսք՝ Յո.Վ. Գյո- թեի, թարգմ.՝ Հ. Թումանյանի, երաժշտ.՝ Ռ. Մե- լիքյանի): Խաղ՝ «Հեղինակ և կերպար»: 1	**1ժ.**

6-7	20-24		Կանտատ: Յո. Ս. Բախի ստեղծագործական դիմանկարը: Ունկնդրում՝ Յո. Ս. Բախ. Լիզխենի մեներգը(«Օ՜, ի՜նչ քաղցր է սուրճի համը») «Սուրճի կանտատից»: Երգի ուսուցում՝ «Ո՜վ մեծասքանչ դու լեզու» (խոսք՝ Ն. Մեցպուրյանի, երաժշտ.՝ Կոմիտասի):Խաղ՝ «Կլոր սեղան»:	**2ժ.**
		Վերջնադրույթ- ներ. Աշակերտներն իմանում են **կարողանում են** **տիրապետում են**	➢ Երաժշտության և գրականության միասնությունից ստեղծված ժանրերը, ➢ երաժշտության և գրականության կերպար- ները, ➢ հայ և համաշխարհային երաժշտության պատմության մեջ խմբերգ, ռոմանս, կանտատ ժանրերի կարկառուն ներկայացուցիչներին: ➢ Մեկնաբանել խմբերգ, ռոմանս, կանտատ ժանրերի առանձնահատկությունները , ➢ վերլուծել այդ ժանրերում գրված ստեղծա-գործություններ կամ դրանց հատվածներ: ➢ Երաժշտության և գրականության փոխկա-պակցվածության վերաբերյալ գիտելիքների, ➢ հայ և այլազգի կոմպոզիտորների կենսա-գրությանը:	
		Ենթաթեմա 1	***Երաժշտություն և կերպարվեստ***	**9ժ.**
8	25-26		**Կերպարվեստը որպես արվեստի տեսակ**: Երգի ուսուցում՝ «The rainbow song» անգլիական ավանդական երգ:	**1 ժ.**
9-10	27-31		**Դիմանկարի ժանր**: Ունկնդրում՝ Ռ. Շուման, «Պագանինի» և «Շոպեն» մանրանվագները «Դիմակահանդես» դաշնամուրային շարքից: Էդ. Միրզոյանի ստեղծագործական դիմանկա- րը: Ունկնդրում՝ Է. Միրզոյան, «Մարիամ» դաշնա-մուրային մանրանվագը «Մանկական ալբոմից»: Երգի ուսուցում՝ հայկական ժողովրդական երգ «Ճընճըղկնին շատ պըստըկնին»:	**2ժ.**

11	30-32		**Բնանկարի ժանր**: Երգի ուսուցում՝ «Ուրա խ ա ռա վոտ» (խոսք՝ Ն.Միքայելյանի, երա ժշտ.՝ Ա. Լուսինյանի):	**1ժ.**
12-13	32-37		Է. Գրիգի ստեղծա գոր ծա կա ն դիմա նկա րը: Ունկնդրում Է. Գրիգ, «Առավոտ»՝ «Պեր Գյունտ» սյուիտից: Երգի ուսուցում՝ «Ջա՜ն, Հայաստան» (խոսք՝ Ա.Սա հա կյանի, երա ժշտ.՝ Մ. Մա վիսա կա յյանի):	**2ժ.**
14-15	38-43		**Դիցաբանակ ա ն ժանր**: Գ. Եղիա զա րյա նի ստեղծա գոր ծա կ ա ն դիմա ն - կարը: Գ. Եղիա զա րյա նի «Արա Գեղեցիկ և Շա միրա մ» բալետ: Ունկնդրում՝ Գ. Եղիա զա րյա ն, «Պա ր և Շա մի - րա մի թա գա դրությա ն տեսա րա նը» «Արա Գե - ղեցիկ և Շամիրամ» բալետից: Երգի ուսուցում ա նգլիա կա ն ա վա նդա կա ն երգ «We wish you a merry Christm a s»:	**2ժ.**
16	43-44		Երգի ուսուցում՝ «Նոր, «Նոր տա րի»» (խոսք՝ Ե.Պետրոսյա նի, երա ժշտ.՝ Ա. Կա րա պ ետյա նի), Խաղ՝ «Կլոր սեղան»:	**1ժ.**
		Վերջնադրույթ- ներ. Աշակերտներն իմանում են **կարողանում են** **տիրապետում են**	➢ երա ժշտությա ն միջոցով «պ ա տկերվ ող » կերպարվեստի ժանրերը, ➢ հայ և հա մա շխա րհային երա ժշտությա ն այն նմուշները, որոնք ա ռնչվում են կերպ ա րվե ստ ի ժանրերի հետ: ➢ «Տեսնել» կերպ ա րվեստի ժա նրերը երա ժըշ- տության մեջ, ➢ վերլուծել կերպ ա րվեստի ժա նրերի հե տ ա ռնչվող երա ժշտա կա ն ստեղծա գոր ծությ ո ւն - ներ: ➢ Դիմա նկա րի, բնա նկա րի և դիցա բա նական ժանրերի մասին գիտելիքների, ➢ երա ժշտությա ն և կերպ ա րվեստի միա սնու- թյունից ստեղծվա ծ կերպ ա րներին նկա րա գրե - լու կարողությանը:	
		Ենթաթեմա 3	***Երաժշտություն և պարարվեստ***	***11ժ.***

17	45-47		Պարը որպես արվեստի տեսակ: Երգի ուսուցում «Կատակ երգ-պար» (խոսք՝ Ն.Միքայելյանի, երաժշտ.՝ Ա.Լուսինյանի): Ռիթմական վարժություն՝ երգին համապա-տասխան պարային շարժումներ:	**1ժ.**
18	47-50		Ժողովրդական պար: Ունկնդրում՝ Կոմիտաս, «Երանգի»: Ա. Բաբաջանյան, «Վաղարշապատի պար» (հե-ղինակի կատարմամբ): Խ. Ավետիսյան, «Վաղարշապատի պար»: Ա. Բաբաջանյանի ստեղծագործական դիմա-նկարը:	**1ժ.**
19	51-52		Երգի ուսուցում հայկական ժողովրդական երգ «Եկին, եկին, Մոկաց խարսներ»: Նոտագրություն՝ հայկական ժողովրդական երգ «Ասղուտ կուտ, կրկուտ»: Խ. Ավետիսյանի ստեղծագործական դիմանկա-րը:	**1ժ.**
20-21	53-54		Երգի ուսուցում «Իմ անուշ տավիղ» խոսք՝ Վ.Հարությունյանի, երաժշտ.՝ Խ. Ավետիսյանի): Ունկնդրում և դիտում Խաչատուր Ավետիսյան, «Իմ անուշ տավիղ»:	**2ժ.**
22	55-58		Դասական պար: Երգի ուսուցում հայկական ժողովրդական երգ «Ջա՛ն, մարա՛լ ջան»:	**1ժ.**
23	59-64		Պ. Չայկովսկու ստեղծագործական դիմանկա-րը: Պ. Չայկովսկու «Քնած գեղեցկուհին» բալետը: Ունկնդրում՝ Պ. Չայկովսկու Վալսն ու Ավրորայի և Դեզիրեի զուգապարը «Քնած գեղեց-կուհին» բալետից: Խաղ՝ «Կերպարների բնութագրում»:	**1ժ.**
24	65		Երգի ուսուցում՝ «Քայլերգ» (խոսք՝ Հ. Սրապյա-նի, երաժշտ.՝ Ա. Լուսինյանի): Նոտագրություն՝ հայկական ժողովրդական «Վիճակի երգը»:	**1ժ.**
25	66-68		Գ. Եղիազարյանի «Սևան» բալետը: Ունկնդրում՝ Գ. Եղիազարյան, «Ոսկե ձկնիկի պարը» և «Էրզրումի հարսանեկան պար» հատ-վածները «Սևան» բալետից: Երգի ուսուցում «Սևանի լույսերը» (խոսք՝ Ս.Մուրադյանի, երաժշտ.՝ Յու. Գևորգյանի):	**1ժ.**

26	69-70		ժամանակակից պար: Ունկնդրում և դիտում՝ բրեքդանս՝ երեխաների կատարմամբ: Երգի ուսուցում «Գարուն» (խոսք՝ Հ. Հայրապետյանի, երաժշտ.՝ Կ. Զաքարյանի):	**1ժ.**
27	71-75		Երաժշտական և պարային կերպարներ: Ունկնդրում՝ Է. Միրզոյան, «Տիկնիկների պարը»: Երգի ուսուցում՝ «Օրոր» (խոսք՝ Սարմենի, երաժշտ.՝ Գ. Արմենյանի): Ունկնդրում՝ Շոստակովիչ, «Կատակ-վալս»: Խաղ՝ «Կլոր սեղան»:	**1ժ.**
		Վերջնադրույթներ. **Աշակերտներն իմանում են** **կարողանում են** **տիրապետում են**	➢ երաժշտության և պարավեստի կապը, ➢ ժողովրդական, դասական և ժամանակակից պարերը, ➢ բալետ ժանրը որպես երաժշտաթատերական ներկայացում: ➢ բացատրել ժողովրդական, դասական և ժամանակակից պարերի տարբերությունները, ➢ վերլուծել երաժշտական և պարային կերպարներ: ➢ ժողովրդական, դասական և ժամանակակից պարերի մասին գիտելիքների, ➢ բալետի ստեղծման պատմությանը, ➢ պարային կերպարների բացահայտման կարողությանը:	
		Թեմա 2	**Երաժշտությունը թատրոնում, կինոյում, լրատվամիջոցներում:** **Երաժշտությունը և համակարգիչը** **Նպատակը**՝ ծանոթություն արվեստի տեսակներ թատրոնին, կինոարվեստին, հեռուստատեսությանը: Ցույց տալ երաժշտության դերն արվեստի այդ տեսակներում:	**8ժ.**
		Ենթաթեմա 2	***Երաժշտություն և թատրոն***	**3ժ.**
28	76-78		Թատրոնը որպես արվեստի տեսակ Երգի ուսուցում՝ հայկական ժողովրդական երգ «Արագի՛լ, բարով եկար», Նոտագրություն՝ հայկական ժողովրդական երգ «Հանի՛կ նայ»,	**1ժ.**

29	79-81		Ֆ. Մենդելսոնի ստեղծա գոր ծա կ ա ն դիմա նկա - րը: Ֆ. Մենդելսոնի «Ամա ռա յին գիշերվա երա զը»: Ունկնդրում՝ Ֆ. Մենդելսոն. «Հա րսա նեկա ն քա յ-լերգը» «Ամա ռա յին գիշերվա երա զը» ստեղծա -գործությունից:	**1ժ.**
30	82-84		Երգի ուսուցում՝ «Նազարի երգը» (խոսք՝ Ա. Սա հա կյա նի, երա ժշտ.՝ Մ. Վա րդա զա րյա նի):	1ժ.
		Ենթաթեմա 2	***Երաժշտություն և կինոարվեստ***	**2ժ.**
31	84-87		Կինոն որպես ա րվեստի տեսա կ: Ունկնդրում՝ «Ելե՛ք, քա ջե՛ր հա յկա զուն» երգը «Զա նգեզուր» կինոնկա րից, երա ժշտութ յ ա ն մշա կումը՝ Արա մ Խա չա տրյա նի: Արա մ Խա չա տ-րյա ն, «Զա նգեզուրյա ն քա յլերգ»՝ «Զա նգեզուր » կինոնկարից:	1ժ.
32	88-91		Ունկնդրում՝ Տիգրա ն Մա նսուրյա ն, հա տվա ծ «Ճերմա կ ա նուրջներ» կինոնկա րից: Երգի ուսուցում՝ «Իմ Երևա ն» («Առա ջին սիրո երգը» կինոնկա րից, խոսք՝ Վ. Հա րությունյա նի , երաժշտ.՝ Ա.Բաբաջանյանի):	1ժ.
		Ենթաթեմա 3	***Երաժշտությունը լրատվամիջոցներում***	***2ժ.***
33	92-95		**Երաժշտո ւթյո ւն և հեռուստատեսո ւթյուն** Հեռուսա տեսությունը որպ ես ա րվեստի տեսա կ: Ունկնդրում՝ հա յկա կա ն ժողովրդա կա ն երգ «Հով ա րեք»՝ Կոմիտա սի կա տա րմա մբ: Երգի ուսուցում՝ հա յկա կա ն ժողովրդա կա ն երգ «Հով արեք»: Ունկնդրում՝ Ա. Խա չա տրյա ն, «Ադաջոն» «Սպ ա րտա կ» բա լետից:	***1ժ.***
34	95-98		**Երաժշտությունը և համակարգիչը** Երգի ուսուցում ՝ «Հա յա ստա ն», խոսք՝ Հ. Ղու-կասյանի, երաժշտ.՝ Ա. Այվազյանի: Խա ղ՝ «Կլոր սեղա ն»:	***1ժ.***
		Վերջնադրույթ-ներ. Աշակերտներն իմանում են **կարողանում են**	➢ թա տրոնը, կինոա րվեստը և հեռուստա տ ե -սությունը որպ ես ա րվեստի տեսա կներ, ➢ թա տրոնի, կինոա րվեստի և հեռուստա տ ե -սությա ն հետ կա պ վա ծ ստեղծա գոր ծութ յ ո ւն -ներ, ➢ հա մա կա րգչա յին երա ժշտա կա ն ծրա գրեր:	

տիրապետում են	➢ ցույց տալ երաժշտության դերը թատրոնում, կինոարվեստում, հեռուստատեսության ոլորտում, ➢ վերլուծել թատրոնի, կինոարվեստի, հեռուստատեսության հետ առնչվող երաժշտական ստեղծագործություններ: ➢ երաժշտության և թատրոնի, կինոարվեստի, հեռուստատեսության վերաբերյալ գիտելիքնե-րի, ➢ թատրոնի, կինոարվեստի, հեռուստատեսության բնագավառում ստեղծագործող կոմպոզիտորների կենսագրությանը:	

Օրինակելի դասի պլան 1

Ամիս, ամսաթիվ_________________ **Դասի տևողությունը՝** *45 րոպե*

Առարկա *Երաժշտություն* **Դասարան՝** *5-րդ*

Ուսուցչի անունը, ազգանունը ________________________________

Դասի տիպը՝ *ինտեգրված:*

Հանձնարարված դասի թեման՝ *Բնանկարի ժանր:*

Հանձնարարությունների հարցում և գնահատում *«Պեր Գյունտ» սյուիտ, «Ջա՛ն, Հայաստան» երգ:*

Նոր դասի թեման՝_____: *Դիցաբանական ժանր*_________________:

Նպատակը՝ *ծանոթություն կերպարվեստի դիցաբանական ժանրի հետ: Ցույց տալ, թե ինչպես են բնութագրվում դիցաբանական հերոսները կերպարվեստում և երաժշտության մեջ, ուսումնասիրել դիցաբանական ժանրի ստեղծագործություններ:*

Խնդիրները՝ *պատմել կերպարվեստի դիցաբանական ժանրի մասին, ծանոթացնել Վ. Սուրենյանցի «Շամիրամը Արա Գեղեցիկի դիակի մոտ» կտավին, Գ. Եղիազարյանի ստեղծագործական դիմանկարին և Գ. Եղիազարյանի «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» բալետին:*

Դաստիարակչական տարրեր՝ *սեր սերմանել հայկական լեռնաշխարհի և այլ երկրների բնության նկարման արվեստի ստեղծագործությունների միջոցով, ձևավորել միջմշակութային հաղորդակցման տարրեր:*

Մեթոդական տարրեր՝ *խոսքային, բացատրական-ցուցադրական, բացատրական, պատկերազարդ, ապրումակցման*

Միջառարկայական կապ՝ *կերպարվեստ*

Դասի ընթացքը՝ *նախորդ թեմայի հարցում*

Խթանում՝ *հարցերի միջոցով պարզել, թե սովորողները ինչ գիտեն կերպարվեստի դիցաբանական ժանրի և հայոց արքա Արա Գեղեցիկի մասին:*

Իմաստի ընկալում՝ *ներկայացնել դիցաբանական ժանրը, դիտել այդ ժանրում ստեղծված Վ. Սուրենյանցի «Շամիրամը Արա Գեղեցիկի դիակի մոտ» կտավը, ծանոթանալ Գրիգոր Եղիազարյանի կենսագրությանը և «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» բալետին, գույների միջոցով բացահայտել բալետի գլխավոր հերոսներին՝ Արա Գեղեցիկին, Նուարդին, Շամիրամին և Սարգոնին:*

Կշռադատում՝ *ինտերակտիվ քննարկմամբ ամփոփել դասի թեման:*

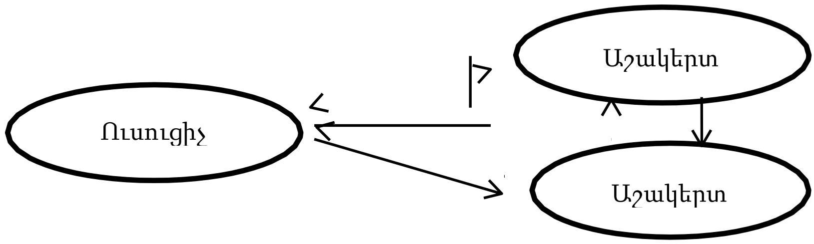

Տնային հանձնարարություն՝ *Պատրաստել Գրիգոր Եղիազարյանի մասին տեսասահիկ:*

Կատարող_______________________ **Ստորագրող** _____________

Օրինակելի դասի պլան 2

Ամիս, ամսաթիվ________________ **Դասի տևողությունը՝** *45 րոպե*

Առարկա *Երաժշտություն* **Դասարան** *5-րդ*

Ուսուցչի անունը, ազգանունը ______________________________

Դասի տիպը՝ *ինտեգրված:*

Հանձնարարված դասի թեման՝ *Երաժշտություն և պարարվեստ:*

Հանձնարարությունների հարցում և գնահատում *պարարվեստը որպես արվեստի տեսակ, երգի ուսուցում՝ Ա. Լուսինյան, «Կատակ երգ-պար», երգին համապատասխան շարժումների կատարում:*

Նոր դասի թեման՝ *Երաժշտություն և պարարվեստ. ժողովրդական պար:*

Նպատակը՝ *սովորողներին ծանոթացնել ժողովրդական պարերին:*

Խնդիրները՝ *պատմել ժողովրդական պարերի մասին, ունկնդրել Կոմիտասի մշակմամբ «Երանգի» դաշնամուրային մանրանվագը, Ա. Բաբաջանյանի «Վաղարշապատի պարը», Խ Ավետիսյանի «Վաղարշապատի պարը»: Սովորողներին ծանոթացնել Ա. Բաբաջանյանի ստեղծագործական դիմանկարին:*

Դաստիարակչական տարրեր՝ *սեր և հարգանք սերմանել հայկական ժողովրդական պարերի նկատմամբ:*

Մեթոդական տարրեր՝ *խոսքային, բացատրական-ցուցադրական:*

Միջառարկայական կապ՝ *պարարվեստ:*

Դասի ընթացքը՝ *նախորդ թեմայի հարցում:*

Խթանում՝ *հարցերի միջոցով պարզել, թե ինչ է պարը, ինչպես է Կոմիտասը նկարագրում պարը:*

Իմաստի ընկալում ՝ *Սովորել Ա. Լուսինյանի «Կատակ երգ-պարը», երգը կատարել այնպես, որպեսզի ունկնդիրը «լսի» նրա կատակային և պարային բնույթը, ստեղծել ժողովրդական պարերին բնորոշ շարժումներ:*

Կշռադատում՝ *ինտերակտիվ քննարկմամբ ամփոփել դասի թեման*

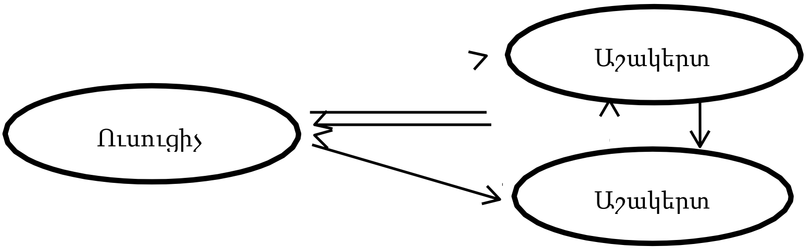

Տնային հանձնարարություն՝ *Վերհիշել սովորողներին ծանոթ ժողովրդական պարեր:*

Կատարող____________________ **Ստորագրող** ______________